

Kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwater

November 2022

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/258

Datum

november 2022

Auteurs

Coen Schuring
Thijs Lenderink

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Drinkwatergebruik van Nederlanders	4
2	Kwaliteit en beschikbaarheid van het drinkwater	5
3	Verantwoordelijkheid voor drinkwater	6
4	Meer betalen voor drinkwater	8
5	Waterbesparende maatregelen	9
6	Onderzoeksverantwoording	12

1 Drinkwatergebruik van Nederlanders

Deel bevolking Nederland lijkt het eigen drinkwatergebruik te onderschatten

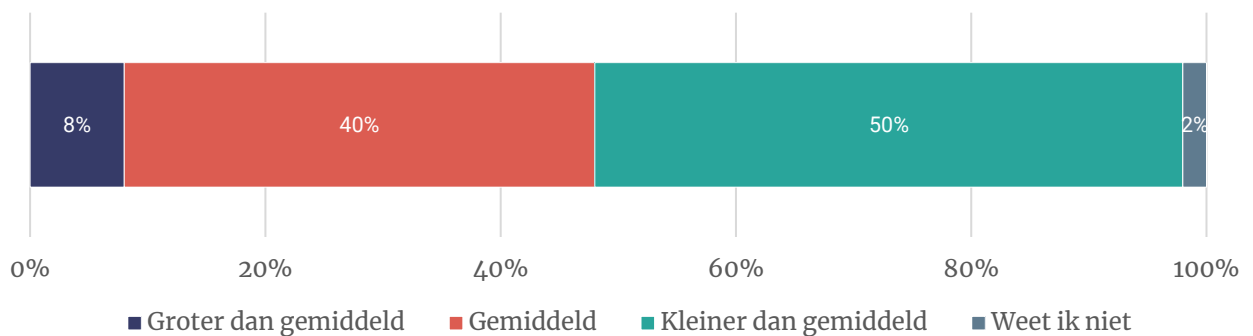
Onlangs vond de najaarseditie van de Week van Ons Water plaats van zaterdag 15 t/m zondag 30 oktober.¹ In de aanloop naar die weken spraken de gezamenlijke drinkwaterbedrijven hun zorgen uit over de beschikbaarheid en de kwaliteit van het drinkwater in Nederland.^{2 3}

I&O Research vroeg zich af in welke mate inwoners van Nederland die zorgen delen, bij wie ze de verantwoordelijkheid voor het drinkwater leggen, wat ze zelf doen om drinkwater te sparen en hoe ze tegen het drinkwaterverbruik in hun huishouden aankijken.

Om met dat laatste te beginnen: de helft van de inwoners van Nederland (50%) zegt dat hun gebruik kleiner dan gemiddeld is, 40 procent zegt 'gemiddeld' en 8 procent geeft aan dat het huishouden meer dan gemiddeld gebruikt. Dat laatste percentage is o.a. hoger (15%) onder huishoudens die meer dan twee keer modaal verdienen en onder huishoudens van twee volwassenen met inwonende kinderen (14%).

Figuur 1.1 - Hoe zou u het totale gebruik van drinkwater in uw huishouden kenschetsen?

Basis: n=2.638

¹ Georganiseerd door <https://www.onswater.nl/>

² https://www.vewin.nl/nieuws/paginas/Drinkwatersector_slaat_alarm_zonder_actie_meer_knelpunten_levering_drinkwater_1295.aspx?source=%2fPaginas%2fDefault.aspx

³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/09/25/waterbedrijven-tekort-aan-drinkwater-dreigt-a4143156>

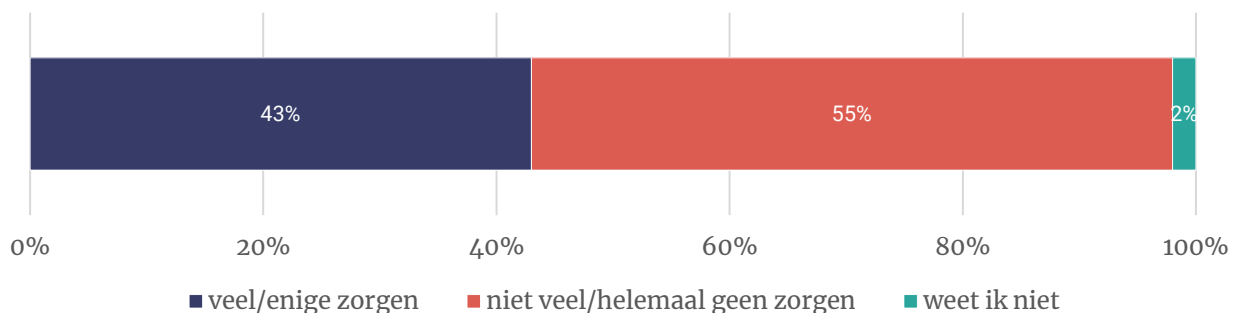
2 Kwaliteit en beschikbaarheid van het drinkwater

Vooral oudere inwoners van Nederland bezorgd over kwaliteit drinkwater

Ruim vier op de tien Nederlanders (43%) zeggen (veel of enige) zorgen te hebben over de kwaliteit van het Nederlandse drinkwater. PvdD- en PvdA-kiezers hebben vaker zorgen (respectievelijk 64% en 62%). Hetzelfde geldt voor 65-plussers (50%). Meer dan de helft van de Nederlanders (55%) heeft (niet veel of helemaal) geen zorgen⁴.

Figuur 2.1 - In hoeverre maakt u zich zorgen over de kwaliteit van het drinkwater in Nederland in de komende jaren?

Basis: n=2.638

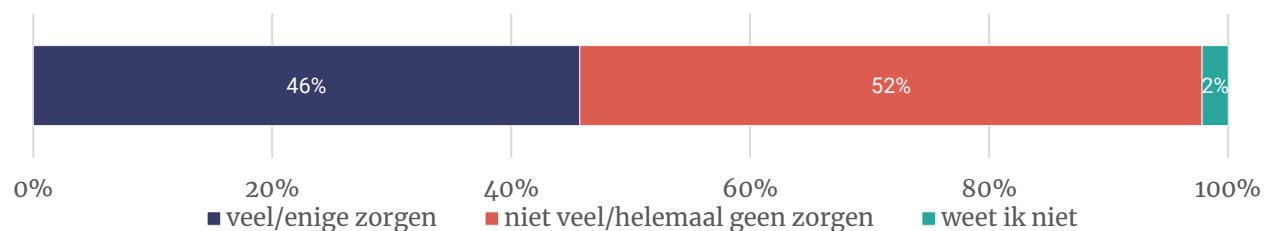

Vooral linkse kiezers en ouderen bezorgd over beschikbaarheid drinkwater

Over de beschikbaarheid van het drinkwater maken iets meer Nederlanders zich zorgen dan over de kwaliteit. Bijna de helft (46%) heeft hier veel of enige zorgen over. Vooral kiezers van PvdD (69%), SP (62%), GL (58%), Volt (57%) en de PvdA (55%) hebben dit. Ook hier zien we dat de wat oudere Nederlanders (in dit geval vanaf 50 jaar) zich vaker zorgen maken. Vrouwen maken zich vaker zorgen (48%) dan mannen (43%).

Figuur 2.2 - In hoeverre maakt u zich zorgen over de beschikbaarheid van het drinkwater in Nederland in de komende jaren?

Basis: n=2.638

⁴ We hebben gekeken of het verstrekken van informatie over drinkwaterproblematiek effect heeft op de zorgen. Dit deden we door de helft van de respondenten de volgende tekst te tonen: "Onlangs waarschuwde de Vereniging van Waterbedrijven dat Nederland snel maatregelen moet nemen om de kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwater blijvend te kunnen garanderen." Het tonen van de tekst blijkt de gerapporteerde zorgen in beperkte mate te verhogen.

3 Verantwoordelijkheid voor drinkwater

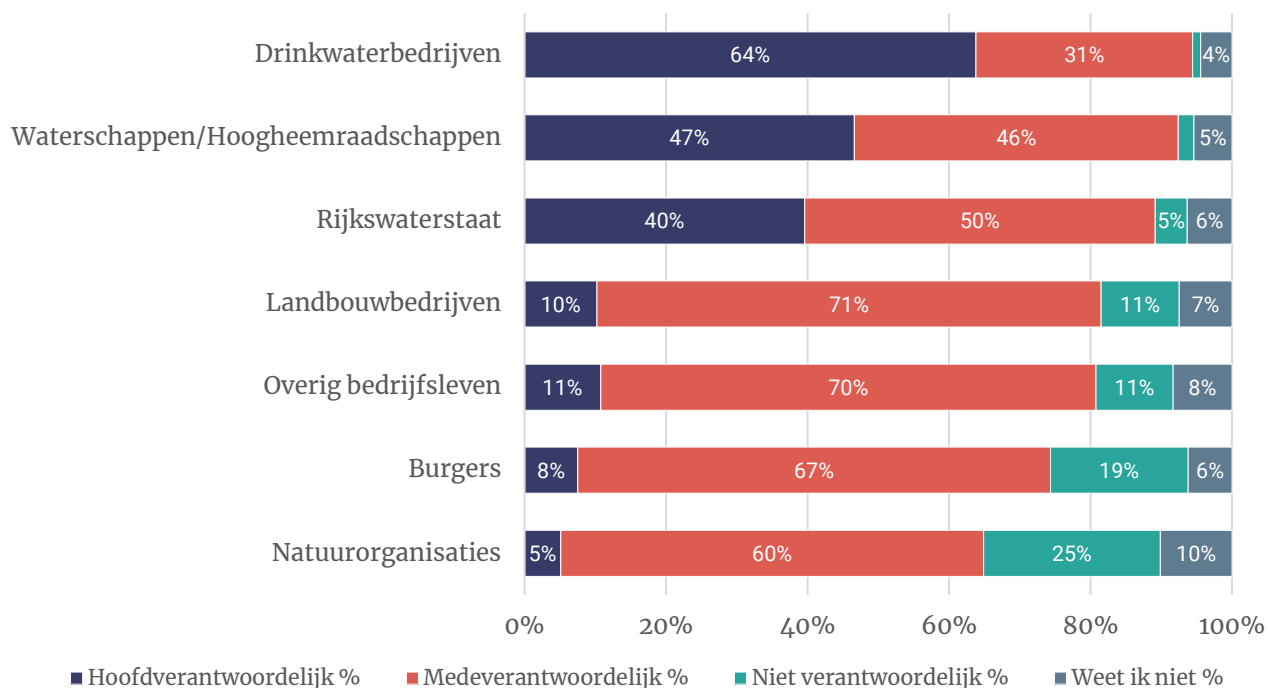
Drinkwaterbedrijven meest verantwoordelijk voor kwaliteit en beschikbaarheid drinkwater

Desgevraagd geeft 64 procent aan dat de drinkwaterbedrijven hoofdverantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het drinkwater. Vooral D66-kiezers en Nederlanders van 50 jaar en ouder wijzen hen als hoofdverantwoordelijke aan. Op de tweede plaats komen de waterschappen en hoogheemraadschappen te staan (47% hoofdverantwoordelijk). Rijkswaterstaat eindigt op de derde plek (40% hoofdverantwoordelijk) maar wordt door Nederlanders tussen de 18 en 34 als meest verantwoordelijke partij aangewezen.

Natuurorganisaties worden als minst verantwoordelijke partij aangewezen.

Figuur 3.1 - In hoeverre zouden de volgende partijen verantwoordelijkheid voor drinkwater moeten dragen? Wilt u dit aangeven voor de kwaliteit van het drinkwater?

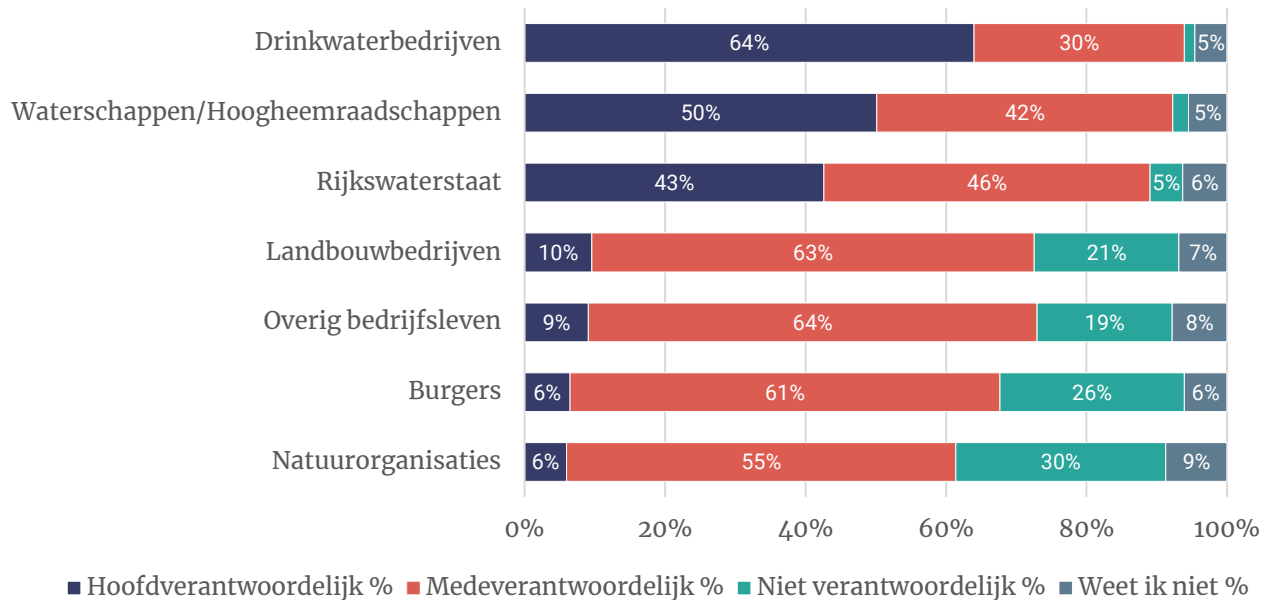
Basis: n=2.638

Even veel Nederlanders (64%) zien de drinkwaterbedrijven als hoofdverantwoordelijke voor de beschikbaarheid van het water. Ook hier komen de waterschappen en hoogheemraadschappen op de tweede plaats te staan (50% hoofdverantwoordelijk) en eindigt Rijkswaterstaat op de derde plek (43%). Natuurorganisaties worden wederom als minst verantwoordelijke partij gezien.

Figuur 3.2 - In hoeverre zouden de volgende partijen verantwoordelijkheid voor drinkwater moeten dragen? Wilt u dit aangeven voor de beschikbaarheid van het drinkwater?

Basis: n=2.638

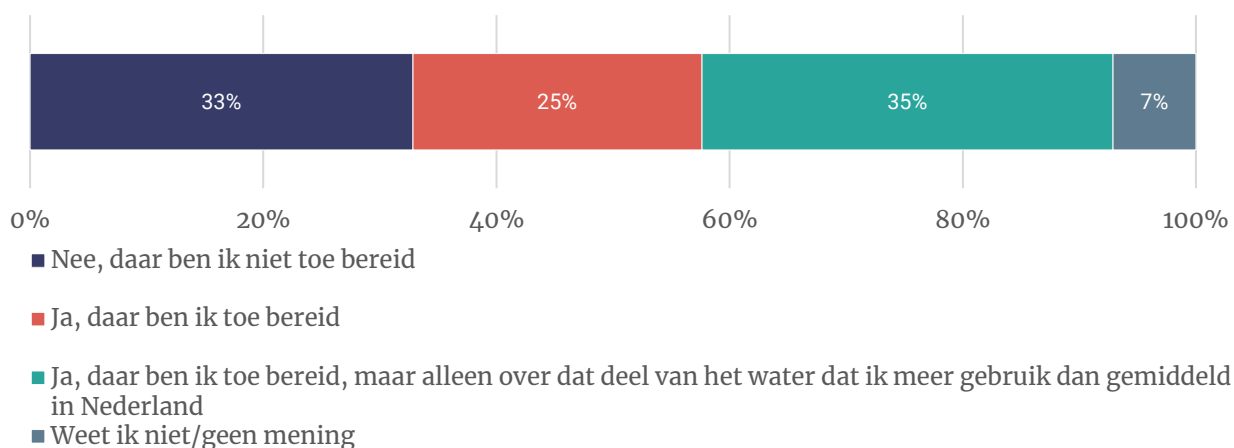
4 Meer betalen voor drinkwater

Ruim derde bereid meer te betalen, maar onder voorwaarden

Een derde van de Nederlanders (35%) is bereid meer te betalen, maar alleen over dat deel van het water waar ze meer van gebruiken dan gemiddeld in Nederland. Een derde (33%) van de Nederlanders is niet bereid om meer te betalen voor drinkwater. Vooral PVV- en FvD-kiezers (beide 58%) en BBB-kiezers (41%) zijn hier vaker niet toe bereid.

Figuur 4.1 - Zou u bereid zijn om meer te betalen voor drinkwater dan u nu doet?

Basis: n=2.638

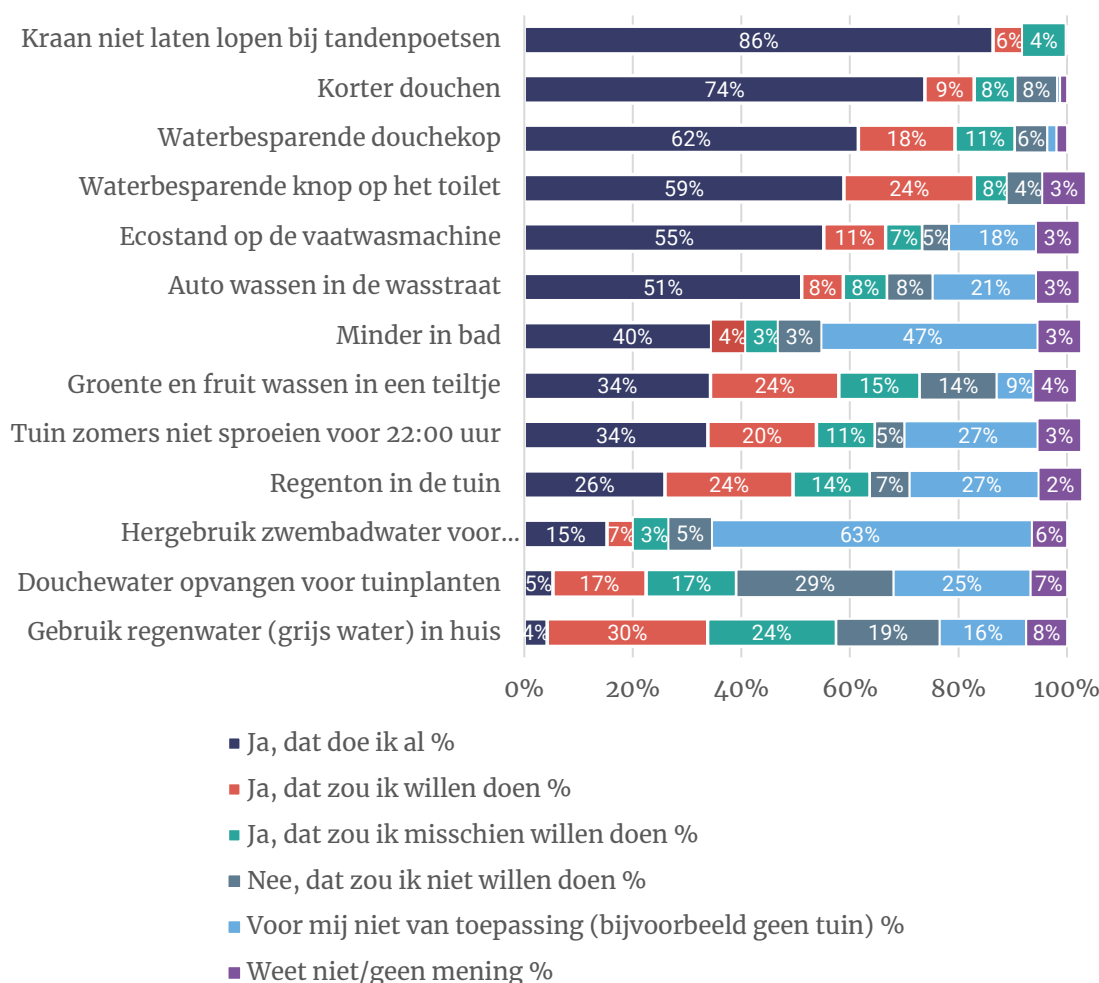
5 Waterbesparende maatregelen

Meeste bespaarpotentieel door gebruik regenwater in huis

We legden enkele maatregelen voor aan Nederlanders met als veronderstelling dat het bewezen is dat ze ook daadwerkelijk water besparen⁵. Hierna vroegen we hen in hoeverre ze bereid zouden zijn die maatregelen te nemen. Negen op de tien Nederlanders (93%) doen de kraan nu al uit tijdens het tandenpoetsen of willen dit doen (Figuur 5.1). Drie kwart (74%) doucht al korter of willen dit doen. Als we kijken waar het meeste potentieel ligt dan is dat bij maatregelen die gaan over opvang en gebruik van regenwater.

Figuur 5.1 - Stel dat van de hieronder genoemde maatregelen bewezen is dat ze water besparen, in welke mate bent u dan bereid deze maatregelen te nemen?

Basis: n=2.638

⁵ <https://www.pwn.nl/elke-druppel-telt>

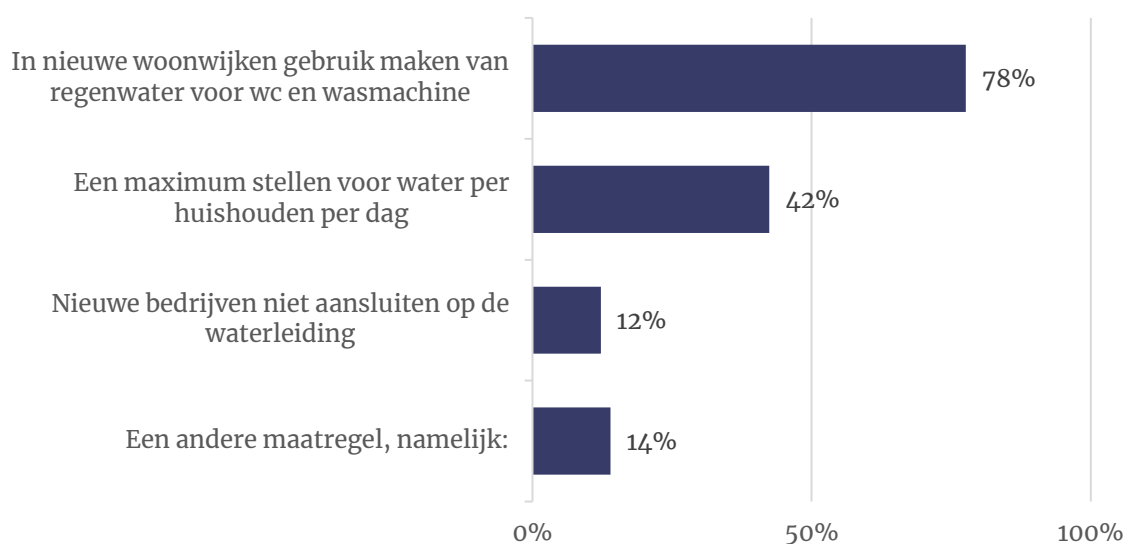
Steun voor gebruik regenwater voor wc en wasmachine in toekomstige wijken

Tot slot legden we Nederlanders enkele maatregelen voor om toekomstige drinkwaterproblemen op te lossen. Ruim drie kwart van de respondenten (78%) steunt de (eventuele) maatregel om in nieuwe woonwijken regenwater te gebruiken voor wc en wasmachine (Figuur 5.2). Kiezers van het hele politieke spectrum zijn hier enthousiast over: Volt 91 procent, CU 89 procent, PvdD 87 procent, D66 86 procent, CDA 82 procent en SP 80 procent. Ook hoogopgeleiden (81%) en Nederlanders met een inkomen van tussen 1 en 2 keer modaal (82%) – van € 43.500 tot € 73.000 – vinden het een goed idee.

Het instellen van een maximale hoeveelheid water per huishouden per dag krijgt steun van vier op de tien Nederlanders (42%). Stemmers op GL en PvdD (beide 59%), hoogopgeleiden (49%) en Nederlanders met een inkomen van 1 tot 2 keer modaal (47%) steunen deze maatregel vaker.

Figuur 5.2 - Stel dat er in de toekomst te weinig schoon drinkwater is door droogte, verzilting (de toename van het zoutgehalte), vervuiling, bevolkingsgroei of andere oorzaken. Welke maatregelen zou u dan steunen?

Basis: n=2.638

Veertien procent van de Nederlanders noemen een andere maatregel, enkele voorbeelden hiervan staan in figuur 5.3.

Figuur 5.3 – Een andere maatregel, namelijk: (n=369, Nederlanders die een andere maatregel zou steunen)

Maatregelen voor particulieren

“Alle privé zwembaden direct verbieden.”

“Iedere dakgoot moet verplicht een regenton hebben.”

“Alle toiletten, buitenkranen van schoon leidingwater af.”

“Alle zwembaden verbieden!”

“Allemaal bewuster met het waterverbruik omgaan.”

Maatregelen voor bedrijven

“Alléén cruciale nieuwe bedrijven aansluiten op de waterleiding”

“Bedrijven die extreem veel water gebruiken kritisch beoordelen op noodzaak.”

“Bedrijven zoals Microsoft geen water verstekken zoals in Middenmeer.”

Demografische maatregelen

“Bevolkingsgroei beperken.”

“Bevolkingsgroei terugdraaien.”

“Minder mensen toelaten en asielzoekers terugsturen”

Overig

“Ontzilting van zeewater.”

“Prijs van water verhogen.”

“Stevige voorlichtingscampagne gericht op alle sectoren”

“Zuiniger met drinkwater omgaan.”

6 Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond op eigen initiatief van I&O Research plaats van vrijdag 14 tot maandag 17 oktober. In totaal werkten 2.638 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Het grootste deel van de steekproef (n=2.420) is afkomstig het I&O Research Panel, 218 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tergoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 - 308 48 00

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl